

Голові разової спеціалізованої вченої
ради з розгляду та захисту дисертації
на здобуття ступеня доктора філософії
Міжрегіональної Академії управління персоналом,
доктору наук з державного управління, професору
Семенець-Орловій І. А.

Рецензія

доктора наук з державного управління, доцента
Дакал Алли Василівни на дисертацію Кириченка Віталія
Петровича «Удосконалення механізмів публічного
управління у сфері охорони здоров'я в сучасній Україні»,
подану до захисту у спеціалізовану вчену раду на здобуття
наукового ступеня доктора філософії у галузі знань
28 «Публічне управління та адміністрування» за
спеціальністю 281 «Публічне управління та
адміністрування»

Актуальність дисертаційної роботи, її зв'язок з науковими програмами, планами та темами

В умовах повномасштабної агресії рф в Україні система охорони здоров'я України зіткнулася з беспрецедентними навантаженнями: руйнування інфраструктури, забезпечення швидкої медичної евакуації та надання допомоги при специфічних травмах. Відтак, у контексті надзвичайних обставин публічне управління у сфері охорони здоров'я має трансформуватися з «режиму мирного часу» в модель кризового менеджменту, що буде здатною забезпечити безперервність надання якісних медичних послуг.

Наукова проблема здійснення комплексного теоретичного обґрунтування та розробки практичних рекомендацій щодо визначення стратегічних векторів удосконалення механізмів публічного управління

сфері охорони здоров'я України суттєво актуалізувалася, зважаючи на потребу забезпечення стійкості, фінансової автономії та людиноцентричності діяльності медичних закладів. Для сучасної України важливим є перехід до багатоканальної моделі фінансування, яка поєднує кошти держбюджету, механізми медичного страхування та ресурси програми EU4Health, що дозволяє знизити рівень прямих витрат домогосподарств, виокремлення нових векторів розвитку: інклюзивності, ментального оздоровлення та захисту прав пацієнтів. Синергія цифровізації, кадрового потенціалу та європейської стандартизації є життєво необхідною умовою забезпечення національної безпеки та сталого розвитку системи охорони здоров'я у нестабільному глобальному середовищі.

Достовірність та наукова новизна одержаних результатів, повнота їхнього викладу в опублікованих працях. Ознайомлення зі змістом дисертації, науковими публікаціями та анотацією дає підставу визначити основні наукові положення й висновки, що характеризуються науковою новизною і відображають особистий внесок автора, ступінь їхньої обґрунтованості та достовірності.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що у дисертаційній роботі запропоновані науково обґрунтовані напрями удосконалення системи публічного управління у сфері охорони здоров'я в Україні в контексті впровадження інституційних реформ, вдосконалення нормативно-правового регулювання, використання сучасних інформаційних технологій, підвищення рівня професійної підготовки та компетентності управлінського персоналу. Зокрема, *вперше*:

- запропоновано комплекс методологічних підходів до оцінки ефективності публічного управління у сфері охорони здоров'я;
- для більш глибокого і структурованого аналізу результатів оцінювання, підвищення якості стратегічного планування та ефективності реалізації управлінських рішень у сфері охорони здоров'я адаптовано

імплементацию таких моделей: логіко-структурної; бенчмаркінг; застосування ключових показників ефективності; методологія SMART;

удосконалено:

- темпоральний аналіз розвитку публічного управління у сфері охорони здоров'я в Україні в період з 2014 по 2024 рік з виокремленням визначених етапів;

- обґрунтування впровадження аналітичних інструментів для підтримки ухвалення рішень на всіх рівнях управління у визначених напрямках удосконалення системи громадського здоров'я;

набули подальшого розвитку:

- методологічне обґрунтування нормативно-правового регулювання організації системи охорони здоров'я в Україні;

- комплексний підхід до повоєнного відновлення системи охорони здоров'я;

- обґрунтування використання прогресивних зарубіжних підходів у процесах реформування галузі охорони здоров'я в міжнародній практиці;

- побудова сучасної цифрової інфраструктури у сфері охорони здоров'я;

- підходи щодо стимулювання реального покращення якості надання медичних послуг.

Сформовані у представленій дисертації висновки можуть бути використані органами державної влади для вдосконалення державної політики та реалізації чергових етапів медичної реформи. Автором обґрунтовано стратегічні вектори модернізації та підвищення ефективності системи охорони здоров'я України. Досліджено, як публічне управління адаптується до роботи в критичних умовах, що спричинені війною, зокрема через реструктуризацію медичної мережі та зміну підходів до безпеки пацієнтів. Важливу увагу приділено переходу від адміністративно-командних методів до сервісно-орієнтованої моделі публічного управління, де пацієнт є центральним суб'єктом системи. Здобувачем запропоновано комплекс заходів щодо вдосконалення

нормативно-правової бази та інституційного забезпечення сфери медичних послуг. Сформовані висновки спрямовані на створення адаптивної та фінансово стійкої системи охорони здоров'я, здатної ефективно реагувати на кризові явища.

Дисертаційна робота Кириченка Віталія має логічну та впорядковану структуру. Її розділи та підрозділи узгоджені з поставленими завданнями дослідження та розкривають їх належним чином. Основна частина роботи складається зі вступу, трьох розділів, загальних висновків. Висновки, зроблені наприкінці кожного розділу, та загальні висновки до дисертації відповідно відображають отримані наукові результати дослідження загальних висновків. Висновки, зроблені наприкінці кожного розділу, та загальні висновки до дисертації відповідно відображають отримані наукові результати дослідження

Повнота викладення основних результатів дисертації в опублікованих наукових працях. Результати дослідження повною мірою відображені в наукових фахових виданнях здобувачки, зміст і характер яких відповідають вимогам МОН України, а також виступах здобувача з оприлюднення основних положень дисертації на науково-практичних заходах, що загалом свідчать про достатній рівень апробації дослідження.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації. Позитивно оцінюючи дисертаційну роботу загалом й обґрунтованість її теоретико-методологічних положень, варто зробити декілька зауважень і звернути увагу на дискусійні положення дисертаційної роботи.

1. У дисертації розглядаються різні механізми публічного управління у сфері охорони здоров'я, проте відсутнє належне опрацювання, застосування та аналіз можливостей вдосконалення фінансово-економічного механізму публічного управління у сфері охорони здоров'я. Це ускладнює узгодження висновків, зроблених у дисертації.

2. У роботі слушно акцентується увага на соціальних наслідках безпекових викликів для регіонів України, однак організаційна та інституційна складова роботи органів місцевого самоврядування у наданні медичних послуг

в громадах представлена менш системно. Більш ґрунтовне опрацювання означеного аспекту надало б дослідженню комплексності та дозволило б сформуванню більш ефективні управлінські рішення для сучасних умов і майбутнього повосенного відновлення країни.

3. Джерельна база представленого дослідження приємно дивує великою кількістю проаналізованих зарубіжних джерел (більше третини загального числа). Проте загальна кількість опрацьованих джерел (153 позиції), на мою думку, має потенціал бути розширеною за рахунок більшого числа проаналізованих монографічних доробків українських дослідників у галузі публічного управління, аналітичних доповідей та аналітичних записок, дисертаційних праць інших здобувачів освіти на суміжні теми.

Водночас висловлені зауваження та рекомендації носять переважно дискусійний характер і не знижують позитивного враження від представлені дисертаційної роботи.

Загальний висновок. Дисертація Віталія Кириченка на тему: «Удосконалення механізмів публічного управління у сфері охорони здоров'я в сучасній Україні», подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» є самостійним і завершеним науковим дослідженням. Дисертація виконана на належному теоретичному рівні, викладена в науковому стилі, розділи дисертації пов'язані між собою структурно і змістовно, висновки ґрунтуються на результатах проведеного дослідження, які так само є достатньо аргументованими і доказовими.

Загалом за результатами ознайомлення можна зробити висновок, що дисертація на тему: «Удосконалення механізмів публічного управління у сфері охорони здоров'я в сучасній Україні» відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 (зі змінами) та вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради

закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затверженому постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 21.03.2022 № 341), а її автор заслуговує на присудження ступеня доктора філософії у галузі знань «Публічне управління та адміністрування».

Рецензент:

професор кафедри публічного адміністрування
Міжрегіональної Академії управління персоналом,
доктор наук з державного управління, доцент

Алла ДАКАЛ